Buitengebied in beweging

Oude IJsselstreek en Doetinchem

Natuurpark Overstegen

Aan de noordkant van Doetinchem ligt het park Overstegen. Als park gerealiseerd in de jaren 70 van de vorige eeuw voor de toen ontwikkelde wijk Overstegen. Maar eigenlijk verbrak die wijk de verbinding tussen het natuurgebied van de Slangenburg/ de Zumpe en de Kruisbergse bossen. Voor de ontwikkeling van zowel flora als fauna is een vrije uitwisseling tussen gebieden van groot belang. In 1996 is het stadspark Bonanza omgevormd naar het natuurpark Overstegen.

Nu, twintig jaar later, na de nodige ingrepen en aanpassingen, heeft het park zich tot een schitterende biotoop ontwikkeld. Wandelend of fietsend door het gebied realiseer je je niet midden in een grote woonwijk te bevinden.

Het is een echt natuurgebied geworden met veel verschillende karakteristieken. Van golvend grasland, kronkelende beekjes, echte bosgebieden tot weidegronden met grazende koeien.

De overgang van stadspark naar natuurpark is niet in één keer gerealiseerd. In 1996 zijn een groot aantal natuurvriendelijke maatregelen gerealiseerd.

Han Hensing bij de Doetinchemse Slinge in het park

Zoals het graven van een aantal kikkerpoelen, het laten slingeren van de Doetinchemse Slinge met flauwe oevers, het laten liggen van dood hout in de bossen en het begrazen door koeien als vervanging van het maaien van gras. In 2000 is het gebied de Knoop aan het park toegevoegd en binnenkort wordt een gebied toegevoegd als compensatie voor de kap van bomen voor de bouw van het IKC bij de sporthal Roozegaarde.

De boerderij uit 1861 in het park

In het park staat nog de boerderij van de vorige eigenaar van een deel van de gronden. Een fraai monumentaal pand uit 1861 dat nog bewoond wordt door die eigenaar. Hij woont echt midden in de natuur.

Omwonenden maken veel gebruik van het park, maar door de wisseling van bewoners is het noodzakelijk om voortdurend uitleg te geven over wat wel en niet past bij een natuurpark. Regelmatig worden dan ook excursies gegeven in het park door een groep vrijwilligers en natuurverenigingen zoals de IVN het KNNV of de Bijenvereniging . De vrijwilligers zijn ook betrokken bij het beheer van het park. Elke week wordt er een ochtend in het park gewerkt met zo'n 10 personen.

Wim Beijer

Agrarisch natuurbeheer

Enige tijd geleden is een boek verschenen over agrarisch natuurbeheer. Het geeft een overzicht van wat er op dat gebied is gedaan. Wat goed ging, wat niet en vooral ook waar kansen liggen voor de toekomst. En dat blijft nodig, want zoals oud-minister van landbouw Cees Veerman in zijn voorwoord schrijft: "de intensivering van de landbouw sinds de Tweede Wereldoorlog heeft de natuur min of meer naar de marge gedreven".

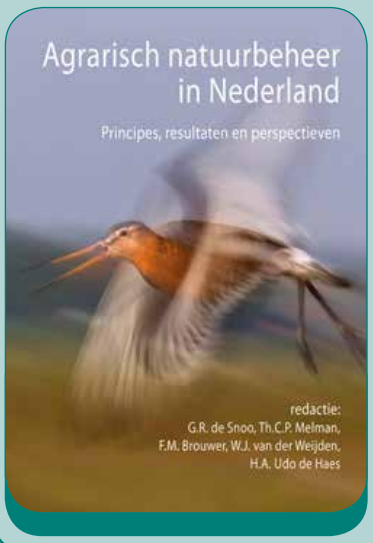

Het boek behandelt eerst de ontwikkelingen op het gebied van de landbouw, natuurbescherming en beleid. Vervolgens de belangrijke elementen van het agrarisch landschap: weidevogels, ganzen, akkervogels, sloten, opgaande groene landschapselementen en natuur op erven. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een soort reagerende samenvatting van de redactie. Zoals:

- De bottleneck voor weidevogels ligt in de broedperiode. Hoofdoorzaak van de ontoereikende effectiviteit van het beheer is dat te weinig "kuikenland" wordt gerealiseerd. Weidevogelbeheer heeft ecologisch gezien pas zin wanneer er zogeheten "brongebieden" worden gerealiseerd, waar meer jongen vliegvlug worden dan er volwassen vogels doodgaan. Dit stelt eisen aan de kwaliteit en de omvang van de gebieden.
- Opgaande groene landschapselementen zijn ecologisch belangrijk. De nu beschikbare overheidsbudgetten zijn slechts toereikend voor een fractie van het totaal aan landschapselementen.
- Boerenerven kunnen tientallen soorten huisvesten. Er zijn tegenwoordig meer niet-agrarische dan agrarische eigenaren van erven met 0-5-5 ha grond.

Tenslotte besteed het boek aandacht aan functionele agrobiodiversiteit (dit is het benutten van de diversiteit van natuurelementen door de landbouw), natuurbeheer in de bedrijfsuitvoering en de relatie met verbrede landbouw. Op dit gebied ligt een mooie uitdaging om de landbouwproductie te verduurzamen en natuurinclusief te maken. Hopelijk kunnen hiervoor steeds meer boeren worden gemotiveerd!

'Agrarisch Natuurbeheer in Nederland',
redactie: G.R. de Snoo, e.a.,
ISBN 978-90-8686-281-8

Anne Oosterbaan

De Groene Knoop

Het voormalige onderkomen van de groenvoorziening van de gemeente dient nu als uitvalsbasis voor de beheersgroep en voor de IVN, de KNNV en de Bijenvereniging. De vrijwilligers van de beheersgroep zijn actief in het park sinds 2014 en zij voelen zich sterk betrokken bij het park en de ontwikkelingen er omheen. Wekelijks houden zij zich onder leiding van Han Hensing bezig met het ecologisch beheer van het park. Knotten van wilgen, lichte snoeiwerkzaamheden, het maken van nestkasten en takkenrillen en het weghalen van zwerfvuil. In 2015 ging dat om meer dan 1000 uur! Een serieuze bijdrage die door de gemeente ook zeker gewaardeerd wordt. Hoewel de groep ook kritisch kan zijn en het lang niet altijd met de gemeente eens is. Zoals met de kap van de bomen voor het IKC. Maar uiteindelijk lijkt er uit deze kwestie een goed alternatief te komen, vertelt Han. Er komt een goede natuurlijke verbinding tot aan de Grote beek en de Gaarde. Han: 'Wij gaan ons samen met andere natuurgroepen daarvoor ook 100% inzetten'. Een andere zorg die er nog steeds is, is de verzelfstandiging van de afdeling beheer (BUHA). Han: 'Er is de afgelopen tijd al veel bezuinigd op het beheer bij de gemeente en nu wordt BUHA zelfstandig en gaat werken met een contract vanuit de gemeente. Dat gaat opnieuw gevolgen hebben voor het onderhoud van dit park. Het college zegt dat burgers steeds meer initiatieven moeten nemen en wij doen dat hier, maar we hebben daar wel ondersteuning bij nodig. Nu is dat er gedeeltelijk, maar hoe gaat dat na de verzelfstandiging? We maken ons daar ernstig zorgen over'.

Han Hensing voor het fotobord in de schaftkeet

De redactionele inhoud van deze acht-wekelijks verschijnende pagina staat onder verantwoordelijkheid van de Plattelandsraad. • Redactie: Wim Beijer: w.beijer50@gmail.com, tel. (0315) 630666; Anne Oosterbaan: a.oosterbaan@planet.nl, tel. (0315) 617434. Ook voor reacties en suggesties. • De gepubliceerde pagina's vindt u op de site www.plattelandsraad-oudeijsselstreek.nl onder de knop Buitengebied in beweging. De Stichting Plattelandsraad is het overlegplatform voor het buitengebied in de gemeente Oude IJsselstreek. plattelandsraadoudeijsselstreek plattelandsraad